

Ilmastopolitiikan pyöreä pöytä

9. kokous

Aihe: Ilmasto- ja energiastrategia

Aika: to 17.6. klo 10.30-12.00

Paikka: Säätytalo, Helsinki /virtuaalokokous

Tausta

Sanna Marinin hallitusohjelmassa on linjattu, että keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmaa (KAISU) ja ilmasto- ja energiastrategiaa (IES) päivitetään siten, että hiilineutraaliuden edellyttämä päästövähennystaso vuodelle 2030 saavutetaan. Ilmasto- ja energiastrategia yhdessä ilmastosuunnitelman kanssa toimeenpanee hallitusohjelman ilmasto- ja energiapolitiikan tavoitteet ja ne valmistellaan koordinoitusti yhdessä. Ilmastosuunnitelmassa määritellään päästökaupan ulkopuolisen ns. taakanjakosektorin uudet politiikkatoimet. Sekä ilmasto- ja energiastrategia että ilmastosuunnitelma valmistuvat loppukesästä, ja ne annetaan selontekona eduskunnalle syksyllä 2021.

Ilmasto- ja energiastrategia kattaa kaikki kasvihuonekaasupäästölähteet ja nielut. Strategia sisältää myös EU:n energiaunionin viiden ulottuvuuden - vähähiilisyys ml. uusiutuva energia, energiatehokkuus, energiamarkkinat, energiaturvallisuus sekä tutkimus, innovointi ja kilpailukyky - mukaiset tarkastelut, ilmastomuutokseen sopeutumisen, energia- ja kasvihuonekaasutaseet sekä kattavat vaikutusarviot valitusta politiikkatoimien kokonaisuudesta.

Teollisuuden ja energiantuotannon eli päästökauppasektorin päästövähennykset toimeenpannaan pääasiallisesti EU:n laajuisen päästökauppajärjestelmän kautta. Strategiassa linjattavilla politiikkatoimilla pyritään päästöjen vähentämisen osalta fossiilittomaan energian- ja sähköntuotantoon ja samalla luomaan yrityksille edellytykset vähentää teollisten prosessien päästöjä. Linjaukset kohdentuisivat muun muassa uusiutuvan energian ja matalalämpöverkkojen edistämiseen, vedyn tuotannon ja käytön edistämiseen sekä energiatehokkuuden investointien ja energianeuvonnan tukemiseen. Lisäksi strategia sisältäisi erityisteemoja kuten energiajärjestelmäintegraatio ja sähköistyminen sekä tulevaisuuden lämpöjärjestelmä.

Päätös sekä strategiassa linjattavissa politiikkatoimissa, että niihin perustuvissa skenaarioissa kiinnitetään EU:n vuodelle 2030 asettamien uusien ilmasto- ja energiatavoitteiden täyttämiseen ja hallitusohjelman 2035 hiilineutraaliustavoitteeseen. Politiikkatoimia arvioidaan niiden vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden näkökulmasta sekä alueelliset erot ja työllisyysvaikutukset huomioon ottaen. Vuoteen 2040 ulottuvilla skenaariolaskelmilla arvioidaan eri toimialojen energiataseita ja kasvihuonekaasupäästöjen kehitystä. Skenaarioilla on olennainen rooli, kun eri politiikkatoimien vaikutuksia ja kustannustehokkuutta arvioidaan.

Ilmasto- ja energiastrategian sekä ilmastosuunnitelman valmistelun tueksi on käynnistetty valtioneuvoston tutkimus- ja selvitystoiminnan rahoittama taustaselvitys, [Hiilineutraali Suomi 2035 – ilmasto- ja energiapolitiikan toimet ja vaikutukset](#) (HIISI) –hanke, joka tuottaa sekä laskennallisia että laadullisia analyysejä uusien ilmasto- ja energiapoliittisten toimien vaikutuksista eri päästösektoreille, toimialoille, ihmisille, ympäristölle sekä luonnolle. Hankkeessa tuotettu With Existing Measures (WEM) -skenaario antaa alustavia analyysejä energia- ja kansantalouden sekä eri päästösektoreiden kehityksestä nykytoimin sekä arvion toimien riittävydestä tavoitteisiin nähden. With Additional Measures (WAM) -skenaario kuvaa millä lisätoimilla tavoitteet olisivat mahdollisimman kustannustehokkaasti saavutettavissa. Hankkeeseen sisältyy WAM-politiikkakokonaisuuden laaja vaikutusarvio (mm. kansantalous-, valtiontalous-, terveys-, ympäristö-, työllisyys-, sukupuolivaikutukset sekä vaikutukset energiajärjestelmään ja energiaturvallisuuteen). Hiisi-hankkeen WAM-skenaarion alustavia tuloksia saadaan kesäkuun alkupuolella. Alustavia lähtöoletuksia ja tuloksia energia- ja kansantalouden näkökulmista sekä eri päästösektoreilla esitellään hankkeen tilaisuudessa 11.6. Uusien politiikka- ja muiden ohjauskeinojen tavoitteena on varmistaa oikeudenmukainen ja kestävä siirtymä hiilineutraaliin yhteiskuntaan vuoteen 2035 mennessä.

Strategian valmistelussa otetaan huomioon myös mm:

- Komissiolta kesällä 2021 tulevat Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa (Green Deal) koskevaan tiedonantoon liittyvät säädösehdotukset vuoden 2030 tavoitteiden tiukentamisesta
- Toimialojen [vähähiilisyystiekartat](#)
- [Turvetyöryhmä](#)
- [Rakentamisen hiilijalanjälkityö](#)
- [Fossiilittoman liikenteen tiekartta](#)
- [Energiaverotuksen uudistamista selvittävä työryhmä](#)
- [Liikenteen verotuksen uudistamista selvittävä työryhmä](#)

Kysymyksiä keskusteltavaksi:

- Millä ohjauskeinoilla teollisuudessa ja energiantuotannossa saadaan vähennettyä kasvihuonekaasupäästöjä, jotta hiilineutraaliustavoite saavutetaan vuoteen 2035 mennessä?
- Mitä oikeudenmukaisuuden näkökulmia tulisi sisällyttää IESin valmisteluun?